

Treialon ar ôl y Rhyfel

1. Trosolwg o Dreialon ar ôl y Rhyfel yn yr Almaen¹

Ar ôl y rhyfel, rhoddwyd y prif arweinwyr Almaenig oedd wedi goroesi ar brawf am droseddau'r Almaen Natsïaidd, gan gynnwys troseddau'r Holocaust. Cynhaliwyd eu treial gerbron Tribiwnlys Milwrol Rhyngwladol (TMR) yn Nuremberg, yr Almaen. Roedd y barnwyr o bwerau'r Cynghreiriaid—Prydain Fawr, Ffrainc, yr Undeb Sofietaidd, a'r Unol Daleithiau.

At ei gilydd, rhoddwyd 199 o ddiffynyddion ar brawf yn Nuremberg, cafwyd 161 yn euog a dedfrydwyd 37 i farwolaeth. Roedd y diffynyddion yn cydnabod yn gyffredinol bod y troseddau y cawsant eu cyhuddo ohonynt wedi digwydd ond fe wnaethant wadu eu bod yn gyfrifol, gan eu bod yn dilyn gorchmynion gan awdurdod uwch.

Ers 1949, mae dros 900 o achosion yn ceisio diffynyddion troseddau oes Sosialaidd Cenedlaethol wedi cael eu cynnal gan Weriniaeth Ffederal yr Almaen (sy'n golygu, Gorllewin yr Almaen cyn cwmp Wal Berlin yn 1990 a'r Almaen unedig wedi hynny). Mae'r achosion hyn wedi'u beirniadu oherwydd bod y rhan fwyaf o ddiffynyddion yn ddieuog neu wedi derbyn dedfrydau ysgafn. Yn ogystal, nid wnaeth miloedd o swyddogion a chyflawnwyr Natsïaidd wynebu treial, a dychwelodd llawer i'r proffesiynau yr oeddent wedi'u hymarfer o dan y Drydedd Reich. Er enghraifft, cyn-swyddogion Natsïaidd oedd y mwyafrif o farnwyr Gorllewin yr Almaen am sawl degawd ar ôl y rhyfel.

2. Detholiad o Drafodion Nuremberg Dilynol: Achos Yr *Einsatzgruppen* (Achos #9) - Unol Daleithiau *America v. Otto Ohlendorf et al.*

Cymerir y dyfyniadau canlynol o'r dyfarniad llys a roddwyd yn achos Otto Ohlendorf, cyn-bennaeth *Einsatzgruppe D* (carfan dyletswydd arbennig yr Almaen, yn cynnwys SS a phersonél yr heddlu yn bennaf). Cafodd ei ddedfrydu i farwolaeth am lofruddio tua 90,000 o Iddewon, Roma, a Sinti ar ôl cyfaddef ei fod wedi gorchymyn ei ddynion i ladd plant yn ogystal ag oedolion. Ei amddiffyniad oedd ei fod yn dilyn gorchmynion.

“[...] mae gennym yma gyfranogiad mewn trosedd o'r fath greulondeb digynsail ac o'r fath ffyrnigrwydd annirnadwy nes bod y meddwl yn gwrthryfela yn erbyn ei ddelwedd meddwl ei hun ac mae'r dychymyg yn ymledu wrth fyfyrto ar ddiraddiad dynol y tu hwnt i rym iaith i'w bortreadu'n ddigonol.

[...]

Dylid dweud ar unwaith nad oes unrhyw gyfraith sy'n mynnu bod yn rhaid i ddyn diniwed fforffedu ei fywyd neu ddiodeff niwed difrifol er mwyn osgoi cyflawni trosedd y mae'n ei gondemnio. Rhaid i'r bygythiad, fodd bynnag, fod ar fin digwydd, yn real, ac yn anochel.

¹ United States Holocaust Memorial Museum, *Holocaust Encyclopaedia: Post-war Trials* <<https://encyclopedia.ushmm.org/content/en/article/war-crimes-trials>> and *Nuremberg Trials* <<https://encyclopedia.ushmm.org/content/en/article/the-nuremberg-trials>> [cyrchwyd 13 Mehefin 2022].

Treialon ar ôl y Rhyfel

[...]

Yn wir , datganodd Ohlendorf ei hun [...] “Mewn dwy flynedd a hanner cefais ddigon o achlysuron i weld faint o fy Gruppe [grŵp] a oedd yn anghytuno â'r gorchymyn hwn yn eu barn fewnol. Felly, gwaharddais gymryd rhan yn y dienyddiadau hyn ar ran rhai o'r dynion hyn, ac anfonais rai yn ôl i'r Almaen.”

Gallai Ohlendorf ei hun fod wedi dod allan o'i aseiniad dienyddio trwy wrthod cydweithredu â'r fyddin.

[...]

Tystiodd y tyst Hartel fod Thomas, Pennaeth *Einsatzgruppe B*, wedi datgan y byddai pawb na allent gysoni eu cydwybod â Gorchymyn Fuehrer, hynny yw, pobl oedd yn rhy feddal, fel y dywedodd, yn cael eu hanfon yn ôl i'r Almaen neu eu neilltuo i dasgau eraill, a'i fod, mewn gwirionedd, wedi anfon nifer o bobl gan gynnwys cadlywyddion yn ôl i'r Reich.

[...]

Ni fyddai unrhyw filwr neu swyddog oedd yn ceisio dianc o dasg o'r fath yn pledio osgoi rhwymedigaeth filwrol. Yn syml, byddai'n gofyn am beidio â chael ei wneud yn llofrudd. A phe bai arweinwyr yr *Einsatzgruppen* i gyd wedi nodi eu hamharoddrwydd i chwarae rhan y llofrudd, ni fyddai'r dudalen ddu hon yn hanes yr Almaen wedi'i hysgrifennu.”²

Achos llys *Einsatzgruppen* oedd y nawfed o 12 achos llys Americanaidd a gynhaliwyd ym Mhalas Cyfiawnder Nuremberg, yr Almaen. Teitl swyddogol yr achos oedd ‘Unol Daleithiau America v. Otto Ohlendorf et al’. Parhaodd o 29 Medi 1947 i 10 Ebrill 1948.³

Am fwy o wybodaeth:

United States Holocaust Memorial Museum, *Holocaust Encyclopaedia*: [Subsequent Nuremberg proceedings, Case #9, the Einsatzgruppen case](#).

² Allied Control Council, No.10, ‘The Einsatzgruppen Case’, in *Trials of War Criminals Before the Nuernberg Military Tribunals Under Control Council Law No. 10* ("Green Series"), Volume 4, October 1946-April 1949 (Washington: U. S. Government Printing Office, 1950) pp. 1-596 (pp. 412, 480-82, 485) <https://tile.loc.gov/storage-services/service/ll/lmlp/2011525364_NT_war-criminals_Vol-IV/2011525364_NT_war-criminals_Vol-IV.pdf> [cyrchwyd 13 Mehefin 2022].

³ John Wear, *The Einsatzgruppen trial* (2018) <<https://codoh.com/library/document/the-einsatzgruppen-trial/en/>> [cyrchwyd 13 Mehefin 2022].